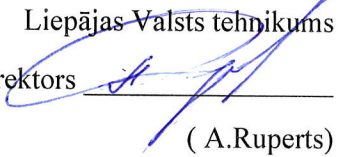

Apstiprinu

Liepājas Valsts tehnikums
direktors
(A.Ruperts)

2023.gada 2.janvāris

Izstrādāts saskaņā ar MK 2010.gada 10.augusta
noteikumu Nr.749 2.pielikumu

DDI – 94 – 2023

Darbam ar dažāda tipa piegriešanas iekārtām

1. Vispārējās darba aizsardzības prasības

1.1. Nosacījumi darba izpildei:

1.1.1. pie piegriešanas darbiem uz dažāda tipa piegriešanas iekārtām (turpmāk tekstā “iekārtas”) darbu drīkst uzsākt personas:

- kuras ir iepazīstinātas ar ievadinstruk tāžu un konkrēto iekārtu ražotāja noteiktajām lietošanas prasībām un nosacījumiem;
- kuras atrodas mācību vai darba attiecībās ar iekārtu turētājiem;
- kuras iepazīstinātas ar elektrodrošības, ugunsdrošības un pirmās palīdzības sniegšanas instrukcijām;

1.1.2. pēc sākotnējās instruk tāžas audzēknis/nodarbinātais uzsāk darbu un atkarībā no pieredzes un darba rakstura strādā pieredzējuša pedagoga/darba vadītāja uzraudzībā, līdz apgūst drošas darba metodes un paņēmienu, kā arī aprīkojuma lietošanas prasības;

1.1.3. Personā, kuras nav instruētas un apmācītas darbā ar iekārtām, **patstāvīgi darbu ar iekārtām veikt nedrīkst.**

1.1.4. Atkārtotu instruk tāžu veic sākotnējās instruk tāžas apjomā ne retāk kā reizi gadā, bet darbos ar bīstamām iekārtām, kā arī mācību iestādē – **reizi 6 mēnešos.**

1.2. Darba veida raksturīgās īpatnības; tehnoloģisko procesa un iekārtu bīstamās zonas:

1.2.1. Darbs ar iekārtām (dažāda tipa piegriešanas mašīnām) - stāvus pozīcijā, sasprindzinātu redzi, kakla muskulatūru;

1.2.2. Iekārtu bīstamo zonu norobežojums:

- * ar aizsargstiklu;
- * ar aizsargstieni pēdiņas mehānismam;
- * ar aizsargdetaļām;

1.3. Veselībai kaitīgie un bīstamie darba vides riska faktori:

1.3.1. Iekārtu, instrumentu u.tml. aprīkojuma rotējošās, kustošās, ass un darba zonā izvirzītās daļas;

1.3.2. Elektriskās strāvas iedarbība (220 V);

1.3.3. Materiāla putekļi;

1.3.4. Traumatisma faktors;

1.3.5. Elektrisko iekārtu bojājumi, elektrotraumas;

1.3.6. Nepietiekams apgaismojums;

- 1.3.7. Nepareizi organizēta darba vieta vai darba izpildes kārtība;
- 1.3.8. Fiziskā slodze: piespiedu poza, periodiska smagumu noturēšana, lokālo muskuļu sasprindzinājums, paaugstināts redzes sasprindzinājums (skatīt info: par acu vingrinājumiem, par smagumu pārvietošanu).

1.4. Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi (IAL)

1.4.1. Darbiniekam aizliegts ieiet bīstamā zonā un tuvoties bīstamām vietām, ja tās ir norobežotas;

1.4.2. Iekārtu aizsargdaļas, aizsargstieņi;

1.4.3. Iekārtu sazemējums;

1.4.4. Nosūces ventilācija;

1.4.5. Pietiekams apgaismojums;

1.4.6. Drošības zīmju ievērošana (ugunsdrošības zīmes, evakuācijas zīmes pārsienamie līdzekļi u.c.);

1.4.7. Darba apģērbs *bez* brīvi krītošām detaļām, bez volāniem u.c. līdzvērtīgiem apģērba elementiem;

1.4.8. Darba apavi stabili, uz zemiem papēžiem (līdz 5cm);

1.4.9. Gari mati **nedrīkst būt brīvi krītoši**, tiem jābūt sasietiem vai sastiprinātiem drošam darbam;

1.4.10. Lietot IAL: atsevišķu materiālu apstrādei - respiratoru, aizsargbrilles, speciālos metāla diega aizsargcimdus.

1.5. Ugunsdrošības prasības

1.5.1. Neaizkrāmēt evakuācijas ejas;

1.5.2. Zināt un ievērot ugunsdzēsības instrukcijas prasības;

1.5.3. Nodrošināt brīvu pieeju pie ugunsdzēsības līdzekļiem.

1.6. Elektrodrošības prasības

1.6.1. Zināt un ievērot elektrodrošības instrukcijas prasības;

1.6.2. Pirms darba uzsākšanas, vizuāli pārlicināties par iekārtu elektrodrošību, nestrādāt ar iekārtu, ja redzams barošanas kabeļa bojājums, neizmantojot bojātu kontaktdakšu vai rozeti;

1.6.3. Darba iekārtas, ierīces un instrumentus izmantot tikai ražotāja paredzētajiem darba nolūkiem; neatstāt darbojošas elektroierīces bez uzraudzības;

1.6.4. Aizliegts patvaļīgi veikt iekārtu jebkādu remontdarbus vai pārbūvi;

1.7. Kārtība, kādā ziņo par iekārtu bojājumiem

1.7.1. Par jebkurām iekārtas bojājuma aizdomām ziņot tiešajam darba vadītājam, neuzsākt vai pārtraukt darbu;

1.7.2. Ja nav iespēja paziņot tiešajam darba vadītājam, tad ziņo darba aizsardzības speciālistam, servisa iekārtu speciālistam vai iestādes vadītājam;

1.8. Kārtība, kādā ziņo par nelaimes gadījumu

1.8.1. Par notikušu nelaimes gadījumu tūlītēji ziņo tiešajam darba vadītājam;

1.8.2. Izsauc neatliekamo palīdzību, zvanot **113** vai glābšanas dienestam **112**;

1.8.3. Noformē aktu atbilstoši normatīvajiem dokumentiem;

1.8.4. Ziņo atbildīgajām institūcijām (darba inspekcijai, policijai u.c.)

1.9. Atbildība par darba drošības instrukciju (DDI) neievērošanu

1.9.1. Par darba devēja/mācību iestādes darba drošības instrukciju neizpildīšanu, pārkāpumiem atkarībā no pārkāpuma rakstura un sekām, kas radušās pārkāpuma rezultātā, saskaņā ar iestādes IKN un LR likumdošanu, iestādes vadītājs piemēro savas kompetences ietvaros paredzēto atbildības veidu;

1.9.2. Par pārkāpumiem LR pastāv sekojoši atbildības veidi:

* disciplinārā atbildība;

* civiltiesiskā atbildība;

* kriminālatbildība.

2. Darba aizsardzības prasības uzsākot darbu

2.1. Ar iekārtu pareizas iedarbināšanas secību katrai konkrētai iekārtai iepazīstina atbildīgais pedagogs/darba vadītājs;

2.1.1. pirms iedarbināšanas pārbaudīt vai visas iekārtas aizsargdaļas un norobežojumi ir vietās, vai nav acīmredzamu bojājumu;

2.2. Uzsākot katru darbu ar iekārtu, pārdomāt tā izpildes drošību, ievērot veicamo darbu izpildes secību/kārtību;

2.3. Strādājot ar iekārtu, nenovērst uzmanību uz blakus lietām;

2.4. Veicot darbu grupā, saskaņot savu rīcību ar pārējo darbinieku/audzēkņu rīcību;

2.5. **Aizliegts** patvaļīgi demontēt iekārtu bīstamo zonu nožogojumus un aizsargdaļas;

2.6. **Aizliegts** pieskarties kustībā esošām vai darba zonā izvirzītām aprīkojuma detaļām;

2.7. Iekārtu apkopi veikt tikai pēc tā pilnīgas apstādināšanas;

2.8. Veikt tikai to darbu, kuram ir apmācīts un iepazinies ar DDI;

2.9. Zināt un ievērot darba laika un atpūtas režīmu (reglamentētie pārtraukumi) atkarībā no darba ilguma un slodzes lieluma saskaņā ar IKN (iekšējiem darba kārtības noteikumiem);

2.10. Izmantot rokas instrumentus un ierīces, ko paredz darbu veikšanas tehnoloģija;

2.11. Ievērot tīrību un kārtību darba vietā, darba telpās;

2.12. Lietot IAL (individuālās aizsardzības līdzekļus) darbā ar iekārtām, ja tādi paredzēti;

2.13. Ievērot visas darba devēja izstrādātās darba drošības instrukcijas, kuras tiešā vai netiešā veidā ir saistītas ar darāmo darbu.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu

3.1. Drošu darba paņēmieni pielietošana;

- 3.2.Zināt un ievērot audumu/materiālu īpasības;
- 3.3.Piegriežot piegriezuma detaļas kārtīgi izlīdzināt klājiena audumu;
- 3.4.Nolaist uz leju aizsargierīci ne vairāk kā 0,5cm virs klājiena, izņemot kontūrmežģīņu klājiena detaļas piegriešanai, kuras pēc tehnoloģiskām prasībām ir sastiprinātas ar adatām, kā arī mazās detaļas, kuras kopā satur ar spraudnēm;
- 3.5.Klājienu ar detaļām tuvināt lentnazim, turot rokas pirkstus drošā attālumā no rotējošā naža;
- 3.6.Sadalot piegriezumu klājienu ar pārvietojamo nazi, nolaist uz leju aizsargierīci un ar roku paralēli nazim pietiekošā attālumā no tā - pieturēt klājienu;
- 3.7.Izmantot IAL, ja nepieciešams darba procesa izpildei;
- 3.8.Ievērot pirkstu drošu attālumu līdz lentnazim;
- 3.9.Reizi nedēļā vai pēc nepieciešamības tīrīt piegriešanas iekārtas putekļsūcēju;
- 3.10.Jebkura piegriešanas iekārtas bojājuma gadījumā iekārtu izslēgt un ziņot tiešajam darba vadītājam;
- 3.11.Pēc bojājumu novēršanas, iekārtu drīkst iedarbināt tikai ar tiešā darba vadītāja atļauju;
- 3.12.Darbu beidzot, mašīna jāizslēdz un jāsatīra darba vieta;
- 3.13.Asināt nažus pēc lentnaža nomaiņas drīkst tikai iekārtu meistars/remontatslēdznieks.

4.Darba aizsardzības prasības beidzot darbu

- 4.1.Izslēgt piegriešanas iekārtu un pēc pilnīgas apstāšanās notīrīt iekārtu no ārpuses, noslaucīt galda virsmu;
- 4.2.Novietot darba instrumentus tiem speciāli paredzētajā vietā;
- 4.3.Sakopt darba vietu un paziņot darba vadītājam par visiem darba laikā pamanītajiem trūkumiem.

5.Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās

- 5.1.Darba pārtraukšana;
- 5.2.Ziņošana tiešajam darba vadītājam;
- 5.3.Neatliekamās palīdzības izsaukšana 112 vai 113;
- 5.4.Evakuācija.